

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

المنطق

تقسیمات الفاظ 5

جلسه 20

استاد فرخی

تقسیمات الفاظ:

متقابلان دو معنای متنافر، که اجتماعشان در محل واحد از یک جهت و در یک زمان محال است

متقابلان خوانده میشود

تقابل بر چهار قسم می باشد

۱- تقابل نقیضان یا تقابل ایجاب و سلب همواره یکی از دو نقیض وجودی و دیگری عدم آن امر

وجودی

است مانند انسان و نایسان همانگونه که اجتماع دو نقیض ناممکن است ، ارتفاع آنها نیز

محال میباشد و لذا واسطه ای میان دو نقیض وجود ندارد

۲- تقابل ملکه و عدم ملکه ملکه و عدم

ملکه عبارتند از دو امر وجودی و عدمی که اجتماعشان ناممکن است اما ارتفاعشان ممکن می باشد

و آن در جایی است که صلاحیت دارا شدن ملکه را ندارد مانند کوری و بینایی علم و جهل

۳- تقابل ضدان ضدان عبارتند از دو امر وجودی که پیاپی بر یک موضوع وارد میشوند و اجتماعشان

در آن ناممکن است و تصور یکی از آنها بستگی به تصور دیگری ندارد مانند سیاهی و سفیدی ، سبکی

و سنگینی

۴- تقابل متضایفان متضایفان دو امر وجودی هستند که با هم تصور می شوند و اجتماعشان در

موضوع واحد از یک جهت ناممکن است، اما ارتقا آنها جایز است.